

Maia Ansa

BATZUETAN 'GATA',
BESTEETAN 'TANGANA'



MAITAGARRIA BEZAIN ZAKARRA

Iruñeko Nafarriors roller derby taldea ezagutu zuenetik familiazat du Ansa. Pistan "maitagarri" bezain "zakar" jarduten duela dio. Gehienek, gehienetan, *Tangana* esaten diote; beste batzuek, aldiz, *Gata*. Hunkituta mintzo da derby-az: "Prozesu baten ondoren, babesleku handia izan den espazioari esker iritsi den identitatea da derby-a. Esfortzu eta lanaren ondoren, zentzu guztietan suposatzen du iraultza. Nire buruarekin eta gorputzarekin harremandu naizen moduarengatik *Tangana* deitzen didatenean oroitzen naiz nor naizen eta zer eman didan talde horrek".

"Roller derby-a babes, ahalduntze eta elkartasun gunea da"

Duela bost urte baino gehiago hasi zen roller derby-an jokatzeko Maia Ansa (Gaintza, Iruñea, 1990). *Gata* eta *Tangana* izenagatik ezagutzen dute derby komunitatean. Iruñeko Nafarriors roller derby taldeko jokalaria da, eta "nahi duen bezalako izateko" espazio segurua dela dio. Dagoeneko patinak zintzilikatu dituzte, baina irailean martxan hasteko gogotsu dira: "Derby kulturaren denok gara komunitatea eta elkarlana beharrezkoa da".

OLAIA L. GARAIALDE JOSU SANTESTEBAN

Zer da roller derby-a? Askotan azaldu behar izaten duzue?

Nahiz eta geroz eta ezagunagoa izan, agian komeni da azaltzea zer den: roller derby-a da quad patinetan jokatzeko den kontaktu handiko kirola. Jokaldi bakoitzean, talde bakoitzeko bost pertsona ateratzen dira pista, eta blokeoen bidez *jammer* [taldeko puntu egilea] deituriko jokalariek beste taldeko blokeatzaileek sortzen duten harresia pasa behar du. Bi taldeetako *jammer*-ak saiatu behar dira pasatzen, eta blokeatzaileak *jammer*-ak oztotzen.

Zeren arabera aukeratzeko dira *jammer*-ak eta blokeatzaileak?

Hasieran, aurreiritziengatik, uste nuen *jammer*-ak ezaugarri jakin batzuk izan behar zituela: inor baino txikiagoa izan, argalagoa, finagoa, azkarragoa edo biziagoa... Beste taldetan dauden erreferenteei esker ikusi nuen ez dela horrela, eta badaudela jokalaria handiak eta lodiak eta *jammer* gisa jokatzeko dutenak.

Azkenean, roller derby-an ohiko arauetatik kanpo dauden gorputzak ere ikusarazten dira.

Kontaktuzko kirola izan arren, errespetuan oinarritua dago?

Esan ohi da roller derby-a "agresiboa" dela, baina ez dela "bortitza". Beste kirol jardueretan, aldiz, zenbait dinamiketan eta jokalarien arteko harremanetan ikus daiteke indarkeria, baina roller derby-an, nahiz eta eman daitezkeen egoera bortitzak, sustatzen dena errespetuan, elkarlanean eta laguntasunean oinarrituta dago.

Komunitatea zarete?

Zenbait egoeratan tentsio uneak ematen dira jokoak hala eskatzen duelako, baina oso presente dago denok garela komunitatea eta elkarlana beharrezkoa dela. Taldeen arteko elkartasuna dago, *amabixiak* izeneko figurak ditugu eta talde handiagoek txikiagoei laguntzen diete. Oso kirol minorizatua izanik, oso ohikoa izaten



“Hasieran gogorra izan zen patinatzen jakin gabe kontaktu handiko kirol batean aritzea”.

da beste talde bati jokalaria eskatzea edo jokalaria erreferenteak beste taldeetara joatea laguntzera. Taldeen artean sekulako harremana dago, eta askotan ez dakigu zein taldekoa den nor.

Elkarlana sustatzeko hirugarren denbora edo *after party*-a egiten duzue. Zertan datza?

Jokalariei nolabaiteko aitortza egiten zaie; horretarako, sari banaketa egiten da eta hiru sari banatzen dira. Sariak ez zaizkie banatzen “hoberen” jokatu dutenei, baizik eta asko saiatu direnei edo lanketa handia egin duten jokalariei. Hau da, bateko edo besteko zailtasunak izan arren hor egon diren jokalariai saritzen dira.

Nire lehenengo partiduan blokeatzailer onenaren saria jaso nuen, eta ez nintzen onena izan, baina horrelako kontu sinbolikoek bidean izan ditzakegun arazoei aurre egiten laguntzen digute. Gainera, normalean, elkarrekin joan ohi gara afaltzera.

Nola iritsi zinen komunitate horren parte izatera?

Kalean ikusi nuen kartel batek erakarri ninduen, eta esaten zutenez ez zela beharrezkoa patinatzen jakitea, probatzera animatu nintzen. Segituan ikusi nuen espazio interesgarria izan zitekeela. Hala ere, hasieran gogorra izan zen patinatzen jakin gabe kontaktu handiko kirol batean aritzea.

Hasi berrientzat *amabixia* izeneko erreferentziatzko pertsona daukazue. Zein da bere funtzioa?

Saiatzen gara taldean norbait berria sartzen den bakoitzean erreferentziatzko pertsona bat esleitzen. Batzuetan ez da erraza talde berri batean beharrak adieraztea edota galderak egitea. Horrez gain, erreferentziatzko pertsonak izanik, proiektua aurrera atera eta taldea sostengatzeaz ere arduratzen da. Militantziatik asko duenez, batzuetan despistatu egiten gara.

Orduan, kirola izateaz gain, ekintza politikoa ere bada?

Gutziz politikoa da; gorputzetik egiten den praktika politikoa da. Derby komunitatean espresuki adierazten da espa-

zio transfeminista eta queer-a dela edo queer pertsonen babesa ematen zaiela. Balore horiek oso presente daude egiten diren jardueran eta prozesu guztietan. Roller derbya babes, ahalduntze eta elkartzaren gunea da zalantzarik gabe.

Badu zerbait artetik?

Oso propioa dauka queer izaera, eta aldi berean izaera sortzailea ere badu. Artearekin lotzen dut, agian ez formalki, baina gure taldeko gehienok artearekin lotura dugu izan ofizios edo izaez, eta hori ez da kasualitatea. Azkenean, iraultzearekin harremana duen espazio bat da.

Autogestioan oinarrituta dago. Nola finantzatzen duzue?

Saiatzen gara *merchandising*-aren bidez edo jardueran puntualekin dirua lortzen. Bestela, egunerokotasuneko kuota ordaintzen dugu eta horrekin gastuak ordaintzen ditugu. Oso xumeak gara: entrenatzen dugun lekua oso merkea da, prekariora ere bai. Bilatu nahi dugu oso garestia ez den espazio duinagoa. ●